

AVANDUSE VALLA KAJA

JUULI 2000

NR.7 (55)

AVANDUSE VALLA PÄEVAD

23. ja 24.juunil toimus meie vallas mitmesuguseid üritusi. Kaunis ja hea akustikaga Simuna kirikus sai kuulata Virumaa Poistekoori kontserti, mis ka esinejate sõnul oli väga nauditav. Musikaalsetele inimestele on ju ülimalt tähtis, et nende oskuslikult tekitatud heli jõuaks kuulajani mõjusalt. Kontsert Simuna kirikus 23.juunil peale kalmistupüha peaks saama traditsiooniks. Kalmistupüha kuupäevamuutus 24.lt 23.juunile on enamiku, sealhulgas ka korraldajate arvates õige, sellega tuleb vaid veidi aega harjuda. Vallapäev Simunas oli tänavu suures osas lastele ja noortele suunatud: laste pillar põnevate lastega uut simmani- ja kiigeplatsi avamas, hobusõit Simuna teedel ja kombineeritud tuletõrjevõistlused peredele. Põnevust jätkus. Meeldiv oli näha, et uus simmaniplats võeti soojalt vastu ja kartus, et Simuna kirikuaias vandaalitsema hakatakse, osutus asjatuks. Terve vallapäev toimus Simuna kõige kaunimas paigas. Haruldane oli veel ka jaaniõhtune ilus ilm.

Meeldivaks üllatuseks peaksin võimalust Ene Preemi käe all klaasitöökojas kätt proovida. Ise jõudsin kahjuks vaid leerimajast, kus üritus toimus, läbi joosta, kuid rõõmu valmistas teadmine, et meil vallas on põnevaid inimesi, kellel on teistele midagi pakkuda.

Tänuväärt töö oli ära tehtud ka Simuna raamatukogus, kus sel päeval avati Naisseltsi eestvedamisel valla käsitöönäitus ja kohvituba. Kes näitusel käisid, said kindlasti tõdeda, et meie ümber on palju nõ kauneid inimesi. Kõik see aitab tunnetada oma kodu ja tõstab väärtust. Iga ühistegevus on vajalik.

Vallapäevade raamidesse mahtus ka Võivere küla VI kokkutulek, mille korraldas 23.juunil Jüri Kalvet. "Kuni su koda veel elab, elad sina ka...!"

Simuna mõtet kandis ka 24.juunil toimunud Kärü küla 565.aastapäev ehk II külapäev. Väga tagasihoidlike võimalustega korraldatud üritus läks korda. Video vahendusel oli võimalik meenutada Kärü I külapäeva (1991.a.), ka kodukandipäevi. Käidi vaatamas J.Kuke kodukohta ja tehti ekskursioon Kärüveskile, aeti juttu, söödi koduselt valmistatud hernesuppi ning tunti jällenägemisest rõõmu.

VALLELANE EESTIMAAL

30.juunil saabusin Tallinnasse, olles 8 tundi Kopenhaageni lennujaamas väljalendu oodanud. Maandusime Eestis kell 12 öösel. Vastu olid meile tulnud Ants, Kai, Jüri ja tema tütar. Nad paistsid toredate inimestena, nii et muretsemiseks polnud põhjust.

Esimesed päevad Eestis olid pisut kurvad, sest sadas kogu aeg – olime skeptilised. Ometi veetsime need päevad lõbusal Viru Särul, kus norralased Vallest esinesid vanade traditsiooniliste tantsude ja lauludega. Ka teiste maade rühmi oli hea vaadata, nii et veetsin suurepäraselt aega.

Mõned muljed Eestimaast – see on väga ilus maa, meenutab Norrat, kuid on ilma mägedeta. Loodus sarnaneb aga hoopis rohkem Rootsile. Kuid erinevalt Rootsist on inimesed siin väga sõbralikud ja avatud. Keel tundus algul olevat nagu Soomes, kuid juba varsti harjusin selle kõlaga.

Kärus kasvanud ja koolis käinud Virumaa kunstnik Anne Pajula avaldas juba kevadel soovi tuua oma akvarellidest paremik näitusele. Näitus sai teoks ja seda oli Kärü koolimajas võimalik nautida 9.juulini.

Kärus juba pikka aega enesekaitset õpetav Illar Kägu kujundas teise klassiruumi oma kunsti ja mõttelaadiga. Tublid käsitöötajad tõid samuti oma töid näha, mis andis näituse mitmekülsuse. Täname veelkord kunstnikke ja käsitööharrastajaid: Anne Pajulat, Illar ja Helgi Kägu, Marite ja Erna Leemetsa, Reet ja Sander Seppa, Maive Seppa, Luule Rääku, Hillar Sinimetsa, Arne Pärnastet, Kristi Ploomi, Kaja Kikerpuud, Lidia ja Arno Küla, Margus Niinelaidi, Mikk ja Martti Taljat, Laura ja Robert Rajastet ning Tõnis Sahka. Tahaks loota, et järgmisel aastal Simunas kihelkonnapäevade raames korraldatavale näitusel astuvad üles ka Kärü küla käsitööharrastajad.

Õhtul istutati Kärü aastapäevakivi juurde tamm eelmise külapäeva korraldaja ja silmapaistva tegelase Edgar Sepa auks. Kuulsime päevakohaseid kõnesid Jüri Aavikult, Toivo Sepalt ja Helve Palmistolt. Rongkäigu võttis koolimaja juures marsspoloneesiga vastu Simuna-Kärü segarahvatantsurühm – nii algas simman. Õhtu jätkus uhiuuel lõkkeplatsil veidi maad kauplusest Simuna suunas. Seal puudub praegu veel elekter, kuid Kadrina puhkpillikvarteti muusika saatel kujunes olemine väga mõnusaks. Nii kaunist ja täiuslikult ehitatud lõket aga polnud paljud inimesed oma elus näinud – põles nagu küünal hommikuni ja veelgi kauem. Lõkkemeistrid olid Ülar Leemets ja Viktor Tälli. Arutlesime paljudega, et ega nüüd edaspidi enam tahakski tagasihoidlikuma lõkke ümber jaanituld pidada. See lõke oli tõesti terve ürituse kõrgpunkt. Aitäh veelkord meistritele!

Tahaks veel nimetada, et juba kolm aastat on osutunud Kärü rammumeheks Aivar Kundla.

Kogu vallapäevade korraldamine sujus üllatavalt hästi ja täitis oma ülesande kodukandi ees.

Õnnela Pärnaste

Perekond, kelle juures elasin, olid ühed parimad inimesed, keda olen eales kohanud. Sveniga oli lihtne ühist keelt leida, kuna ta oli sõbralikul meelestatud ja sõprusest huvitatud. Pereema oli suurepärase kokk – iialgi poleks arvanud, et toidud nii hästi maitsta võiksid! Pereisa oli abivalmis ja lahe mees, kellega võis alati vabalt vestelda. Tütred olid neil samuti lahked.

Mina ja Sven töötasime maasikapõllul. Tööl polnud viga. Tööandjad olid muidugi ka korralikud, nagu vist kõik inimesed Eestis. Nende aitamiseks oli hea tööd teha.

Kogu olemine siin oli viimase peal, kui avaneb võimalus, tulen kindlasti tagasi!

Tänu kõigile!!!

Alexander Gavoura

PS. Tänu Svenile tõlkimise eest!

VALLAVALITSUSES

20.06.2000

1. kinnitati juunikuu toimetuleku-toetuse saajate nimekiri	3. anti ehitusluba Elmar Kuusemäele Avanduse külas majandushoone ja kaevumaja ehitamiseks	5. tagastada 32,85 ha suurune maa Luhemäe maaomandi taastamiseks Kärü külas Tiit Vahter'ile
2. anti ehituse kasutusluba AS-le Seder Group aadressil Avanduse vald, Simuna, Allika 1 valminud hoone kasutamiseks kauplusena	4. kinnitati õigusvastaselt võõrandatud vara maksumus ja määrati kompensatsioon	

28.06.2000

1. kinnitati lastelaagri "Maasikas" kulude jaotamine	katastriüksuseks – Kännustiku ja Vahtra. Mõlema üksuse sihtotstarbeks on maatulundusmaa.	Orava. Mõlema üksuse sihtotstarbeks on maatulundusmaa.
2. toetati II grupi invaliidi ratastooli rendi tasumisel	4. nõustuti Kärü külas asuva Oravsoo katastriüksuse jagamisega kaheks eraldi katastriüksuseks – Oravsoo ja	5. otsustati anda Alli Everile tüürile Allee 11-23 asuv 4-toaline korter
3. nõustuti Võivere ja Hirla külas asuva Kännustiku katastriüksuse jagamisega kaheks eraldi		6. anti AS-le Roela Seder tegevusluba alkoholi jaemüügiks kehtivusega üks aasta

21.07.2000

1. tagastada 42,87 ha suurune maa Nudi maaomandi taastamiseks Avanduse ja Kärü külas Heino Aunale ja Lia Särgavale	Antsu ja suuruseks 13,81 ha ning maa maksustamishind	8. otsustati valikuliselt maha võtta elupuid Avanduse mõisahoone ümbrusest
2. tagastada 28,23 ha suurune maa Maandi maaomandi taastamiseks Hirla külas Gustav Põldmaale	5. kinnitati juulikuu toimetulekutoetuse saajate nimekiri	9. otsustati mitte toetada klubi "Lootust" kuna eelarves puuduvad vastavad vahendid
3. nõustuda Hirla külas asuva 5,5 ha suuruse Ojaste katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega hoonete omanik Vello Ojastele	6. moodustati komisjon ankeetküsitlusele vastanute vahel 500.- krooni loosimiseks ja kinnitati loosimistulemus – võitis isikukood 44412105214	10. otsustati toetada Simuna tugikomandot 1000.- krooniga seoses Soome komandotöötajate vastuvõtuga
4. kinnitati Kurtina külas asuva vaba metsamaa katastriüksuse nimetuseks	7. lubati Laekvere TÜ-1 maha võtta puu Allika tn.1 hoone eest	11. otsustati osaliselt tasuda omavalitsustöötajate suvepäevadest osavõtjate osavõtumaks

KOKKUVÕTTED ANKEETKÜSITLUSEST

Küsitluslehele vastanuid oli 16 s.o. 1,4% valla elanikest. Enamus vastanutest olid naised, see näitab, et naistel on nn. sotsiaalne närv enam arenenud. Tööealisi inimesi vastanutest oli 11 s.o. ligi 1% valla elanikest.

Nüüd konkreetselt küsimuste vastustest.

Vastanutest tööealistel oli töökoht kuuel inimesel s.o. 54% tööealiste arvust.

Leiti, et Simunasse oleks enam vaja teenendusel basseeruvat väikeettevõtlust: kellassepp, õmbleja, keemiline puhastus, kingsepp jms.

Väga suur mure oli väikese kohviku vms. söögikoha puudumine Simunas.

Teenindavate asutustega oldi enamuses rahul. Neljal juhul oli "ei" märgitud rahvamaja kohta (kahel, et ruumid vajavad koheselt remonti; ühel, et professionaalset kunsti võiks enam olla ja liiga vähe noortele mõeldud üritusi.)

Hambaarsti teenustega olid rahulolematud 5 vastajat.

Pooled vastanutest elavad korterelamutes.

Koduümbruse looduskeskonnaga rahulolijaid oli üheksa. Rahulolematute probleemid: külateid tuleks korrastada, alevikus(ilmselt suurte majade ümbruses) võiks rohkem puid olla, puuriidad võiksid olla hoovides (märgitud turuplats ja rahvamaja)

Vastanutest 14 liikleb tavaliselt jalgsi või jalgrattaga.

Ühis- ja õpilastranspordiga oldi rahul 9 juhul.

Kodune telefon oli 8 vastajal, 3 vastajat kasutas telefoniautomaati ja kolmel vastajal puudus telefoni kasutamise võimalus. Paaril juhul oldi rahulolematud telefoniseade kvaliteediga.

Järgnevad küsimused hõlmasid valla arengut.

Külade nimedega ja piiridega ollakse nõus 13 juhul.

Külavanemate institutsiooni loomist pooldas 15 vastajat.

Hea meel on tõdeda, et Avanduse Valla Kaja jõuab vastanute postkasti 15 juhul. Täname tublisid sidetöötajaid.

Vaba aja veetmise võimalusi lisaks olemasolevatele pakuti alljärgnevalt:

*noorte seas küsitlus, mida nad soovivad

*käsitöötuba, kus on võimalus kududa, valmistada punutisi jne.

*Kärus võiks olla lauluansambel edasi(vanematele) ja tantsuring pensionäridele

*noortel võiks olla suvel oma kooskäimise koht.

*valla spordipäevad nii suvel kui talvel (näit. ratta-,paadisõit jne.)

Haldusreformi nägid vastanud järgmiselt:

*Avanduse vald jätkab iseseisva vallana

11 vastajat

*Avanduse vald liidetuna Väike-Maarja ja Rakke vallaga

1 vastaja

*endise Simuna kihelkonna piirides jätkab Avanduse, Laekvere, Rakke ÜHISVALD

4 vastajat

Valusad probleemid, millele peaks lahenduse leidma:

*noortel võiks olla suvine töövõimalus

*metsa väljaveoga lõhutakse vallateid

*Simuna rahvamaja remont

*Simuna kogudusele õpetaja leidmine

*avalik internetipunkt raamatukokku

AITÄH KÕIGILE VASTAJAILE!

Fortuuna tahtel võitis lubatud 500.- krooni Helgi Kägu.

KÜLAS OLID SÕBRAD VALLEST

30.06.- 03.07. viibis Eestis meie sõprusvalla Valle delegatsioon Norrast. Rahvatantsurühm Valle leikarringen koosseisus: Erling ja Edvard Haugland ning Knut ja Alfhild Haugland, Sigrid ja Sveinung Jore ning Kjetil ja Gunhild Jore, Kåre Rysstad, Gerd Torhild Nomeland, andis kontserte Viru Särul ja Simunas. Peale nende kuulusid delegatsiooni vallavanem Vidar Homme, volikogu aseesimees Olaf Henrik Homme, koolide inspektor Ingvar Nes, sotsiaalhoolekande juhataja Geir Osmund Wehus, muuseumi juhataja Anna Stella Karlsdottir ja majanduskoordinaator Arne Tronsen.

LEIKARRINGENIST...

Valle Leikarringeni (mis tõlkes tähendab rahvatantsurühma) lõi 22 aastat tagasi Norras ja kaugemalgi tuntud folkmuusik Kirsten Bråten Berg, kes oli palju aastaid nende juhendaja. K.Bråten Berg elab Valles ja aitab rühma siiani repertuaariga, tema aitab kokku panna ka programmi, millega Leikarringen esines Eestis. Leikarringen püüab kasutada vanu traditsioonilisi Setesdali tantse ja laule. Lisaks rahvatantsule ja folkmuusikale tehakse mõnikord ka teatrit (muusikali).

Valle leikarringenis on kolm rühma. Noorim rühm - 4-7-aastased - on kõige suurem - 17 liiget ja nemad tantsivad.

Keskmine rühm, 8-11-aastased, tantsivad, mängivad parmupilli ja teevad teatrit ning selles on 8 liiget.

Vanim rühm, keda kutsutakse folkmuusikagrupiks, kuna nad kõik mängivad erinevaid vanu rahvapille, on 12-14-aastaseid ja neid on 5. Nad ei tantsi eriti, sest poistele tantsimine ei meeldi.

Veel on rühmas kaks tüdrukut - 15- ja 17-aastane, kes aitavad noorimat rühma juhendada. Üks neist tüdrukutest käis ka Eestis. Eelmisel talvel löid rühmas kaasa 3 12-aastast tüdrukut, kes laulsid ja tantsisid teatrietenduses.

Huvi rahvamuusika vastu kipub kaduma, kui lapsed saavad 8-10-aastaseks. Noorte hulgas pole folkmuusika ja rahvatants Norras praegu populaarsed, aga reis Eestisse tegi Leikarringeni jaoks folkmuusikatundides käimise huvitavamaks.

Rühmal on esinemine igal aastal 17.mail Valles, Norra rahvuspuhal. Me esineme ka teistel üritustel Setesdalis ja rannikuäärsetes linnades.

Meil on erinevad juhendajad, kes õpetavad tantsu, fiddlerit, trummi, kannelt, parmupilli ja teatrit. Valle muusikakool maksab neile tasu. Ka lapsevanemad aitavad nõu ja jõuga.

Alfhild Loftesnes'i jutu vahendas Kai Tamm

EESTIMAAST JA MUUSTKI...

Valle Leikarringeni üks liikmeid, Kjetil Jore, pidas pühapäeval oma 40.sünnipäeva. Tema rääkis Eestimaast ja endast nii:

Esimene üllatus - me istusime bussis ja kõik on nii sile maa - ma võin näha nii kaugel, igale poole! Ja farmid on nii suured, teie talunik võib öelda - see kõik on minu maa! Norras nii ei ole, talud on väikesed, me peame tegema kõrvalt muud tööd. Siin on tore olla, inimesed on nii lahked. Teil on säilinud palju vanu traditsioone. Ka meil on ja me peame püüdma neid mitte unustada. Ma olin 7-aastane, kui hakkasin mängima parmupilli. Trumme hakkasin mängima 10-12-aastaselt ja mängisin orkestris. Mängisime lokaalides tantsuks, umbes 10 aastat. Siis hakkasin rohkem huvi tundma folkmuusika vastu. Võtsin oma parmupilli jälle välja, laulsin natuke ja viimane, millega ma nüüd tegelen, on trumm. See on kohalik pill, iseloomulik Valles ja on umbes 300 aastat vana. Anna Stellan oli see muuseumis, lasksin teha koopia. Tehtud on see trumm ühest puust ja kaetud nahaga. Võib olla olen ma esimene, kes sellist trummi mängib. See on parim, mida ma praegu teha oskan. (Kjetil oli rõõmuga nõus meile trummi mängima)

Millised on teie muljed Eestist?

Vidar Homme: Ma pole kunagi olnud Eestis, see on mu esimene reis. Selle reisi kõige muljetavaldavam asi oli kohtumine esimesel, peab ütlema, ööl, kuna hilinemise tõttu ja probleemide tõttu lennukiga jõudsimel me Tallinna lennuväljale reede keskööl. Simunasse jõudsimel kolme paiku öösel ja perekonnad, kes meid vastu võtsid, ootasid meid! Keset ööd ja inimesed lihtsalt ootasid! On väga tore olla nii oodatud.

Ingvar Nes: See on minu teine reis Eestisse, paljusid tunden ma eelmisest korrast ja teie külaskäigust Vallesse. Minu jaoks on huvitav kohtuda taas, pärast aastat-kahte, sest ma tunnen, et me oleme sõpradeks saanud ja meil on ühised huvid. Ma arvan, et õpilastevahetus on tähtis, sest minu õpilaste jaoks on oluline tulla teisele maale, õppida tundma siinset kultuuri, rääkida, rohkem küll inglise, kuid võib olla veidike ka eesti keeles. Ja ma loodan, et see on tähtis ka teie õpilaste jaoks - tulla Norrasse.

Nüüd, mil olete näinud Eestit - kahjuks küll ainult natuke, mis te arvate, kas elu Eestis erineb väga palju elust Norras?

V.H.: Jah ja ei. Põhimõtteliselt on eestlased ja norralased täpselt samasugused, aga muidugi on ka erinevusi. Kui mõelda toidule, siis see pole täpselt sama, kuid on väga lähedane. Eestis võib olla isegi parem, võib olla teil Simunas on lihtsalt väga head kokad. Muidugi maastik on väga erinev - meil on natukene rohkem mägesid, ma arvan, me olime täna mäetipus, kuigi mina ei nimetaks seda mäeks. See on väga suur erinevus. Aga inimesed ei ole erinevad, ei väljanägemiselt ega käitumiselt. Ma arvasin, et erinevused on suuremad, kuid ei ole.

I.N.: Ma võin rääkida asjadest mida tunnen kõige paremini - koolidest ja lasteaedadest. Koolides on palju sarnast, mitte kõik, aga põhiline. Kuid lasteaiaid on erinevad. Norras kasutavad lapsevanemad lasteaedasiid rohkem ja need on korraldatud teisiti. Siin folkfestivalil nägime, et meie folkmuusika on erinev, kuid samas ka sarnane. On hea näha erinevaid asju. Need päevad on olnud väga huvitavad

Mida võiks tulevikus ühiselt teha?

V.H.: Ma arvan, et kõige olulisem on koostöö õpilaste suvine vahetus, sest noored saavad tundma õppida teist maad, keelt, elu seal. Ka kultuurivahetus - kui Valle tantsu- või laulurühmad saavad käia Eestis on see neile väga kasulik. Ja ma loodan, et ka teile on see kasulik. Ning vastupidi. Nii et minu arvates on kõige olulisemad õpilaste vahetus ja kultuurivahetus.

I.N.: Ma olen temaga nõus. Ta on mu boss. (Ühine naer)

Küsitles Kai Tamm